

Anti-trust lóg fer at forða oljuvinnuni at arbeiða í Føroyum

Hon fer at geva iløgu-hugaðum útlendingum tað fatan, at vit eru ein banantjóð, sum tað ikki er ráðiligt at gera iløgur í

ÁKI BERTHOLDSEN

– Ein anti - trust lóg er eitt ógvuliga primitivt tiltak.

– Soleiðis arbeiða politikarar ikki nú á døgum. Nú eru nógvir aðrir og betri mátar at forða fyrri at ávísar fyrirkur fáa ov stórt vald.

Keldur í landsumsitingini í halda lítið um ætlanina at seta í verk eina anti - trust lóg fyrri at steðga Føroya Fiskavirking, tí tað kann gerast uppá aðrar, nógvi betri, og meiri framkomnir mátar.

Tær siga, at Anti - trust lógir var nakað, sum varð brúkt ymsa staðni fyrr í tíðini fyrri at forða einstøkum fyrirkum at fáa ov stórt vald at seta prísir, sum tað hóvaði teimum.

Kendasta dømi er helst anti - trust lógin, sum í farnu öld varð sett í gildi fyrri at at forða Rockefeller at seta oljuprísir í USA eftir sín- um egna høvdi.

– Tá virkaði lógin nóg- unnlunda. Men hatta høvdu

amerikanarar ikki gjørt um- aftur nú á døgum, tí nú hava politikararnir nógvi meiri framkomin amboð at ar- beidda við.

– Hitt er ov primitivt, fyrri at siga tað bart út, tí soleiðis arbeiða politikarar ikki í framkomnum landi nú á døgum, sigur kelda okkara í umsitingini.

Í hesi öldini eru bara ein- stök dømi um, at anti - trust lógir eru nógvi brúktar.

Ringt tekn

Kelda okkara sigur, at seta vit eina anti - trust lóg í gildi í Føroyum er tað eitt ringt tekn at senda út í heim.

– Tað gevur útlendingum tað fatan, at vit eru rætt og slætt ein banantjóð og hetta er ikki fremur ikki áhugan fyrri at fremja løgur í Fø- royum - heldur ikki í olju- vinnuni.

– Tað er eingin loyna, at ætlaða anti - trust lógin er vend ímóti eini einstakari fyrirku.

– Og tað er ein hættslig

gongd. Tí tað fortelur um- heiminum, at hvørja ferð føroyskir myndugleikar verða ósamdir við eina á- vísa fyrirku, so koma teir eftir henni við lóginu í hond- ini, um tað so skal vera við afutrvirkandi kraft.

Tí kann ætlaða anti - trust lógin verða ein munandi bági fyrri eini komandi olju- vinnu í Føroyum

– Eg haldi, at útlendskir fleggjjar, ikki bara í fiski- vinnuni men eisini alla aðr- astaðni, fara at hugsa seg meiri enn einaferð um, aðr- enn teir leggja nakað mun- andi av pengum í eitt land, har teir kunnu vænta at fáa eina lóg slongda í høvdið, hvørja ferð teir koma at traðka onkran á tærnar.

– Tað fremur ikki álitid á rættartrygdina í Føroyum og tað virki og fyrirkur. Tí rættartrygd hava øll krav uppá, um talan so er um eina stóra fyrirku

– Eru vit bangin fyrri, at onkur skal yvirtaka alt vinn- uliv í Føroyum, ber tað til

– Seta vit ætlaða anti - trust lóginu í gildi, geva vit teimum tað fatan, at hvørja ferð, tey koma at traðka onkran á tærnar, fáa tey bara eina lóg slongda í høvdið. Og tað fremur ikki iløguhugin, tí rættartrygd leggja tey dent á, siga keldur í landsumsitingini.

at forða tí aðrar vegir.

Kelda okkara er eisini sannførd um, at anti - trust lógin fer heldur ikki at virka eftir ætlan.

– Ein lóg, sum er so ítøki- lig, sum ætlaða anti - trust lógin verður, er ikki trupul at gjøgnumgatað. Tað eru royndirnar, vit hava av slík- um lógum.

Heldur kappingarlóg

Kelda okkara heldur, at tað hevði verið nógvi betri

at sett eina lóg um kapping í gildi í Føroyum.

Hvørki oljufeløg, ella onnur feløg, himprast við at gera løgur í einum landi, sum hevur kappingarlóg, umenn hon kann verða strong, tí tað eru tey von við og tey kenna reglarnar.

– Ein lóg um kapping fevnir ikki bara um mono- pol og líknandi. Hon fevnir um alla kapping yvirhøvur.

– Tvs, at hon skal forða fyrri, at ávísar fyrirkur fáa

so stórt, ósakligt vald á ymsum økjum, at tær megna at halda prísinum niðri til skaða fyrri viðskift- afólk, leverandørar og vinn- uliv við annars.

– Ein slík lóg byggir á nógvar metingar og kann- ingar og ikki ítøkilig tøl og prosentir.

– Útfrá eini heildarmet- ing, verður so ein niðurstøð- a gjørd. So kann tað henda, at fyrirkur fær boð um at broyta eitt og annað.

ÁKI BERTHOLDSEN

– Hetta er so illa umhugs- að, tað er so illa orðað og óvissan er so stór, at tað vildi verið fullkomiliga á- byrgdarleyst at verið við til nakað slíkt.

Størsti andstøðuflokkur- in, javnaðarflokkurin, hevur gjørt støduna upp um æt- lanina hjá portum í sam- gonguni at leggja eina anti- trust lóg fyrri tingið fyrri at steðga Framtaksætlanini viðvíkjandi Fiskavirking.

– Og niðurstøðan hjá flokkinum er púra greið:

Tað hevði verið heilt á- byrgdarleyst at tikið lut í hesum, sigur formaður floksins, Jóannes Eides- gaard.

Hesi bóðini fingur tals- menn fyrri tann partin í sam- gonguni, sum vil Fiskavirk- ing til lívs, á fundi í gjár- amorgunin.

Fyri aðru ferð nú rund- anum vikuskiftið kallaðu umboð fyrri teir fyra sam- gonguflokkarnar andstøð- uni til fundar í gjáramorg- unin at kunna teir um æt- laða anti-trust lógina.

Hesuferð komu fundar- bóðini í góðari tíð og flokk- arnir høvdu fingið uppskot- id til anti - trust lógina frammanundan, so teir fing- u høvi at seta seg inn í málið

áðrenn fundin.

Javnaðarflokkurin, Mið- flokkurin og KrF møttu á fundi. Tjóðveldisflokkurin møtti ikki. Hann møtti held- ur ikki á fyrra fundinum friggjadagin, tá í KrF og VmF vóru á fundi við fyr- lingarnar úr samgonguni.

– Nú Javnaðarflokkurin hevur avboð er tað greitt, at tveir teir størstu andstøðu- flokkarnir ikki fara at hjálpa hesin partinum í andstøðuni burtúr knípuni, tí Tjóð- veldisflokkurin hevur eisini tikið greiða støðu ímóti.

Hinvegin er støðan hjá smáu flokkunum ógreið.

Ábyrgdarleyst

Jóannes Eidesgaard sigur, at endamálið við fundinum var at vita, um samgongan kundi leggja uppskotið fyrri tingið, saman við samgong- uni.

– Til tað var svarið frá Javnaðarflokkinum stutt og greitt nei, sigur floksfor- maðurin.

– Vit hava eisini boðað frá, at vildu heldur ikki taka undir við uppskotinum, sum tað er orðað.

– Vit halda, at uppskotið er so illa umhugsað, tað ber so nógvi vandamál í sær, at tað hevði verið heilt ábyrgd- arleyst at lova seg burtur, sigur hann.

Javnaðarflokkurin hjálpir ikki samgonguni:

Tað hevði verið ábyrgdarleyst at verið við til slíkt

Jóannes Eidesgaard sigur, at henda avgerð er tikin útfrá sakligum grundgevingum eftir at hava lisið málið.

– Fiskiflotin skal bytast upp, so at ein partur skal koma undir avmarkingar, men ikki hin. Tað er heldur ikki umhuga, hvørja ávirkan hetta fær, hvørki á Fisk- avirking, ella á hini virkini.

– Og tað er heldur ikki umhuga, hvørja ávirkan hetta fær á prísir.

– Vit kunnu ikki taka und- ir við einum málið, har av- leiðingarnar eru so óvissar.

Men Jóannes Eidesgaard viðgongur, at tað er eisini

av politiskum orsökum, at Javnaðarflokkurin ikki vil taka undir við málinum.

– Tað er veruleiki, at sam- gongan er rúðandi ósamt í hesum máli. Og tað er ikki vanligt, at andstøðan brúkar seg sjálva at lappa eina skinklandi samgongu aftur.

– Tað er heldur ikki meiri enn eitt hálvt ár síðani at Javnaðarflokkurin gjørdi upp við samgonguna so tað er ov nógvi kravt av okkum, at vit nú skulu brúkast at kitta holini í henni aftur við eftir at hön sjálv hevur ligið sjóvarfallið av sær í ókukk- umát.

Jóannes Eidesgaard sigur, at samgongan hevur nevniliga havt allar møguleikar at loysa málið, fyrr og at tosað við andstøðuna, áðrenn alt nú skal henda í bráskundi.

– Hetta hevur ligið í luft- ini í næstan eitt ár. Sam- gongan kundi havt gjørt vart við seg áðrenn støðan bleiv átrokandi. Men støðan er heldt tann, at tann ráðharrin, sum varar av Framtaks- grunninum, sjálvur lögmað- ur, ikki hevur vítað, hvat hann hevur politiska undir- tøku fyrri. Var talan um vanli- gan landsstýrismann, var misálit langt síðani reist í

móti honum. Tað mátti ver- ið ótolandi, at havt ein lög- mann, sum hevur eggjað til eina loysn, eingin tekur undir við. Tí eg kann ikki hugsa mær annað enn at lögmaður hevur fylgt við, hvat Framtaksgrunnurin hevur gjørt og hevur givið honum fatan av, at alt var í lagið, politiskt. Tí hevur Framtaksgrunnurin uttan iva arbeitt í góðari trúgv. Ikki fyrrenn ætlanin hevur tikið skap og alt er greitt, vakna samgongumenn úr dvala - og tað er altoi í seinna lagi, sigur Jóannes Eidesgaard.